

ZE SOCIALISTICKÝCH ARMÁD

Bojové použití vrtulníků

**Ze sovětského tisku upravil
podplukovník Ing. Vladimír Grubner**

Naše dnešní vrtulníkové letectvo je předurčeno především k přepravě a vysazování vojsk, k dopravě nákladů a k plnění řady pomocných úkolů.

Kromě toho však může být použito i k podpoře pozemních vojsk ve všech druzích bojové činnosti.

Vrtulníky mohou být vybaveny různou raketovou a dělostřeleckou výzbrojí, včetně protitankových řízených střel; používají se převážně čtyři druhy zbraní: kulomety, automatické kanóny a granátomety, neřízené rakety, řízené rakety. Kromě toho mohou působit na pozemní i vzdušné cíle přepravované jednotky. Vrtulníky je účelné používat ke ztečím z malých výšek a objekty jejich bojové činnosti budou taktické prostředky jaderného napadení, radiolokátory a velké rádiové stanice, nevelké skupiny bojové techniky, mosty na železnicích i silnicích.

V těch případech, kdy jsou široce a účinně umlčovány prostředky protivzdušné obrany, vrtulníky jsou s to samostatně zjišťovat a ničit cíle i úspěšně bojovat s pronikajícími či ustupujícími skupinami nepřátelských tanků a motorizované pěchoty. K zabezpečení překvapení je výhodné, aby vrtulníky působily z léček, z úkrytů na lesních pasekách a v bažinatém terénu, za kopcí apod.

Možnosti bojového použití vrtulníků se zvyšují tím, že se vyrábějí s kombinovanými podvozky (lyže — kola), které jim umožňují bezpečně přistávat v bažinách, na místech se silnou sněhovou pokrývkou a v jiných prostorech, které jsou nedostupné pro kolovou a pásovou techniku — často i neschůdné pro pěší přesun. Kromě toho mohou vrtulníky s tímto podvozkem přistávat i na neoznačené a neupravené plochy.

V příznivých podmínkách — kdy činnost nepřítele je omezena vysokým radioaktivním zamořením, kdy jeho protivzdušná obrana je vyřazena nebo špatně organizována — vrtulníky mohou úspěšně podporovat boj vlastních taktických vzdušných výsadek, ničit vojskové letectvo na polních letištích, vyřadit z činnosti zařízení k zabezpečení létání, zakládat pozáry skladů PHM, munice apod.

Možnosti vrtulníkového letectva k zabezpečení boje pozemních vojsk lze po-

soudit i na základě zkušeností války ve Vietnamu.¹⁾ V průběhu této války uskutečnili Američané přes milion vrtulníkových letů. To představuje asi 125 tisíc letů měsíčně k plnění různých úkolů:

- vysazování vojsk,
- převoz nákladů,
- ničení obranných zařízení,
- ničení živé síly a bojové techniky,
- zabezpečení vysazení vzdušných výsadek.

Zkušenosti ukazují, že vrtulníky mají vcelku dostatečnou ochranu k úspěšnému použití při palebné podpoře pozemních vojsk. Mohou létat mimo dosah možností jejich zjištění radiolokátory, mají neohraňovanou možnost manévru, mohou působit téměř za jakýchkoliv meteorologických podmínek ve dne i v noci. Při letu ve výši 100 m a níže pravděpodobnost zjištění vrtulníků pozemními radiolokátory nepřevyšuje 0,2. Letí-li ve skrytu nebo nad členitým terénem, jejich zjištění radio-technickými prostředky je prakticky nemožné.

V malých výškách není možné ani navést stíhače pomocí přístrojů k přepadu i skupin vrtulníků, např. typu Mi-4. Stíhači mají i omezené možnosti samostatně vyhledávat vzdušné cíle. Ukazuje se, že v období intenzivní činnosti vlastního letectva při dobře organizovaném boji s radiotechnickými prostředky nepřítel a jeho protivzdušnou obranou, pravděpodobnost úspěchu vrtulníků i za činnosti nepřátelských stíhačů může dosahovat 0,95. Spolehlivě je zabezpečena ochrana vrtulníků před útoky vzdušného nepřítel a za letu ve složitých meteorologických podmínkách — za nízké oblačnosti a za omezené viditelnosti.

Z analýzy výsledků boje protiletadlových raket s vrtulníky je zřejmé, že ztráty

vrtulníků nejsou značné; vyplývá to v podstatě ze dvou důvodů:

— vrtulníky jsou schopny létat pod nižší hranicí zóny ničení protiletadlových raket (nemluvě o tom, že radiolokátory je vůbec těžko zjistit);

— vrtulníky mohou široce manévrovat rychlostí, výškou i směrem letu, zatímco protiletadlové komplexy jsou ohraničeny radiální rychlostí sblížení cíle s radiolokátorem zachycení, omezeny možnostmi systému.²⁾

S využitím všech nedostatků protiletadlových raket při jejich činnosti proti nízké letícím cílům jsou vrtulníky schopny snad i úspěšně překonávat jejich palbu. Velkým nebezpečím vrtulníků jsou pěchotní zbraně, protiletadlové kulomety, malorážné protiletadlové dělostřelectvo a lehké přenosné protiletadlové rakety typu RED EYE s infračerveným systémem navedení. Čím nižší je výška letu vrtulníků, tím účinnější je to zbraň. Např. pravděpodobnost úspěšného letu vrtulníku

— ve výši 500 m je 0,63,

— ve výši 300 m je 0,53.

Přitom je však nutné přihlédnout i k tomu, že pozemní vojska se stále budou snažit co nejvíce rozptylovat své útvary. Vzhledem k tomu hustota palby pěchotních zbraní na vzdušné cíle bude často poměrně nízká.

V závěru vyplývá, že vrtulníky mohou být tedy s úspěchem použity k palebné podpoře pozemních vojsk. Proto přezbrojení vrtulníků je plně opodstatněným úkolem nejbližší budoucnosti. Nejvhodnějšími typy k tomuto účelu jsou vrtulníky V-8 a V-2. Přitom je účelné vyzbrojit i vrtulníky Mi-4 a Mi-1, které jsou v útlavu.

Je nezbytné nutné zevšeobecnit dosažené zkušenosti z použití vrtulníků ve prospěch podpory pozemních vojsk a objasnit je v tisku.

1) K palebné podpoře boje pozemních vojsk Američané používají vrtulníky typu IROQUOIS, které mají 4 kulomety 7,62 mm, dvě odpalovací zařízení neřízených raket ráže 70 mm. Kromě toho část vrtulníků má granátomety ráže 40 mm a francouzské protitankové řízené střely S-11.

2) Např. u protiletadlové rakety HAWK musí být tato rychlost větší než 108 km/ohd., u typu MAULER větší než 180 km/hod.